

Giellarádje galggá liehket arvusmahttemij gá la gielajn barggamin. Giellaráje ulmme le giellasujtto gánná gæhttalip giellatjuolmajt áikket tjielggjit, bágoj, moallánahkkoj ja gárgadisano hárráj. Sæmmi báttá aj tsuojggip gássjelisvuodajt gá galggá dárogielas sámegeiel-laj járggáilit.

Språkspalten skal være en liten inspirasjonskilde for den samiske språkbrukeren. Språkspaltens målsetting er språkkrøkt på en enkel måte, hvor vi vil ta opp språklige problemstillinger, forklare ord, begreper og setninger m.m. Samtidig vil vi peike på noen språklige fallgruver når en oversetter fra norsk til samisk.

UKENS ORD: Reksjonsverb

Vanligvis deles verb i to grupper, nemlig transitive og intransitive verb. Verb som knytter til seg et objekt er transitive, og verb som ikke behøver et objekt er intransitive. Et verb styrer ikke bare hvor mange setningsledd det skal være i en setning men iblant også at det skal være et bestemt setningsledd. Transitive verb forbindes med objekt, de styrer altså et ledd i akkusativ; *sán ástij ádá bijlav* han kjøpte en ny bil. Andre verb styrer ledd i illativ, elativ eller komitativ. Disse verb kalles *reksjonsverb* og leddene kalles *reksjonsadverbial*.

Eksempler:

happsa dabrijidij njunnjáj lukta satte seg fast i nesen. sán baláj biernas hun var redd bjørnen.

I eksemplene ser vi at *dabrijidit* (*sette seg fast*) styrer et ledd i illativ *njunnjáj*, mens *ballat* (*være redd*) styrer elativ *biernas*. Reksjon forklares slik i Klaus Peter Nickel sin grammatikk: "Verbets evne til å styre kasusformen i et annet ledd kalles *reksjon*, og verb med denne evnen er *reksjonsverb*" (1990:407). Her følger noen reksjonsverb, og vi ser hvilke kasus disse verb styrer.

Illativ:

Dihpput (gå seg fast): *hæssta dihppuj jæggáj* hesten gikk seg fast i myra *Boadádallat* (bli overrasket av): *mij boadádallájma dáikkáj* vi ble overrasket av uværet *Guoskat* (angå): *dat ij guoska midjij* dette angår ikke oss *Tjágnat* (gå inn i): *tjána gápptáj* ta kofta på deg *Suognat* (krype inn i): *biernna suonaj guorátij* bjørnen krøp inn i hiet *Snárrut* (vikle seg inn i): *dat snárruj værmáj* den viklet seg inn i garnet *Árrut* (boseg seg): *sij árrujin Másskáj* de bosatte seg i Musken *Sjehttat* (få plass): *ittij sjiehta vuossaj* den fikk ikke plass i sekken *Láiddit* (leie): *ale mijáv gæhttalibmáj láiddi* led oss ikke i fristelse *Dæhpot* (sette seg fast): *guolle dæhpoj værmáj* fisken satte seg fast i garnet *Áskeldit* (stole på): *mán áskeldiv sunji* jeg stolte på henne *Suhttat* (bli sint): *suhtaj munji* han ble sint på meg *Ljkkut* (like): *mán ljkkuv guolláj* jeg liker fisk *Tjuokkudallat* (bli stukket): *mán tjuokkudalliv væppsáj* jeg ble stukket av en veps

Elativ:

Ballat (være redd): *sán baláj biernas* hun var redd bjørnen *Berustit* (bry seg om): *mán iv berusta dijás* jeg bryr meg ikke om dere *Gáhttit* (akte seg for): *gáhtti báhkksijs* akt deg for varmen *Gærggat* (bli ferdig): *mij gergajma bárrámis* vi ble ferdig å spise *Hiejtjet* (slutte): *hiejtij bargos* hun sluttet i arbeidet *Skábmádit* (skjemmes): *Sán skábmádjij mijás* han skjemtes over oss *Viessot* (leve): *viessot giejjdemis* livnære seg som tryllekunstner *Vágodit* (advare): *sán vágodij ridos* han advarte mot skredfare

Komitativ:

Luodjot (klage over): *sán luojt tjávjijn* hun hadde vondt i magen *Bállagahttet* (kaste): *bállagahttij* *giergijn* han kastet en stein på noen *Rjiddalit* (krangle): *sán rijddalij mijájn* han kranglet med oss *Nagádit* (klare, makte): *ittij sán nagáda vuossaj* han klarte ikke å bære sekken

Av Anders Kintel og Samuel Gælok

Nordis håper så mange som

- DET ER VIRKELIG PÅ TIDE!

■ Onsdag 22. juni skal Pride markeres i Hamarøy for aller første gang. Leder i frivilligsentralen, Nordis Tennes, gleder seg og håper mange blir med.

Tekst og foto: Anders Stensland Olsen

– Jeg tror det blir veldig gøy. Det er aller første gang i Hamarøy, og jeg mener at det virkelig er på tide, i aller høyeste grad, sier Nordis Tennes til NordSaltens Avis.

I fjor sommer ble det for første gang arrangert prideparade i Steigen. Med regnbueflagg utenfor rådhuset i Leinesfjord, tog og over 200 personer, feiret steigværingene og viste sin støtte til skeiv kjærlighet og mangfold.

For første gang

I år, 22. juni, skal pride for første gang markeres i Hamarøy. Hamarøy frivilligsentral koordinerer arrangementet, og Tennes forteller at initiativet kommer delvis etter oppfordring fra Likes-tillingscenteret KUN i Steigen, men også etter et ønske fra flere hold lokalt.

– Det er litt forskjellige folk som har ytret et ønske om at vi skulle hatt en markering på Hamarøy også. Jeg synes det er viktig, særlig for barn og ungdom. I likhet med 8. mars, har man en feiring og en fest. Samtidig er det viktig å være bevisst på at det ikke er en udelt feiring og fest, men at vi også trenger å belyse, diskutere og sette fingeren på enkelte ting som ikke er greit. Og kanskje særlig i små bygdesamfunn, at man viser barn og ungdom at det er greit å ha den seksuelle legningen man selv ønsker, sier hun. Markeringen vil foregå med tog fra den gamle banken på Oppeid og ned til Hamsunsenteret. I Kafé Sult blir det taler og samvær. Veten Filmklubb er også med. Tennes forteller også at det kommer en liten gjeng fra Steigen, og Hamarøy kommune støtter arrangementet med regnbueflagg.

– Det er første gang vi gjør dette i Hamarøy, og da tenker jeg at vi kjører et enkelt arrangement, men det er alltid mulighet for andre å henge seg på dersom det er andre ting de ønsker å gjøre, eller ønsker å markere pride andre steder i kommunen. Pride varer hele juni, så det er flere dager som er åpne, sier Tennes.

Mangfold i alle varianter

Ordfører Britt Kristoffersen er også svært positiv til markeringa. – Dette kan bli starten på at vi markerer Pride i Hamarøy kanskje hvert år. Med Steigen som startet opp i fjor, synes jeg det er kjempebra at man kan ha en markering i hver kommune. I vår kommune snakker vi mye om mangfold og ulike kulturer, men jeg synes det er viktig å også markere at mangfold er andre ting. Det skal være rom for at vi mennesker er forskjellige. Uansett kjønn, kjønnsidentitet eller legning, skal det være plass til

mangfoldet. Jeg synes det er et fint budskap vi alle kan bidra til, sier hun.

Stolt

Hun påpeker også at "pride" betyr stolt, og at Hamarøy kommune allerede har Mihá som et utbredt stolthetsbegrep.

– Men med Mihá er det en annen type mangfold vi har fokus på. Nå har vi også pride som et begrep. Jo mer vi kan markere og synliggjøre at mangfold i alle former og varianter er bra, enten det er kultur, religion, politikk, kjønn eller legning, og at det skal være aksept for det, så er det veldig positivt i en kommune som Hamarøy.

Ordføreren trekker også frem at kommunen har bestilt regnbueflagg og vil markere pride i juni måned, og at årets Hamsundager er del av Skeivt kulturår.

– Selv om juni først og fremst er pridemåneden, vil vi også senere komme tilbake til samme tematikk i august, under Ham-

Steigen: Steigen gjennomførte sin første prideparade i fjor sommer. I år står Hamarøy for tur. Foto: Marianne Gulli

mulig deltager i den historiske markeringa:

FAKTA OM PRIDE

- Pride-bevegelsen jobber for at mennesker skal være stolte over sin seksuelle legning, for at mangfoldet i seksuelle legninger skal betraktes som noe positivt, og for at seksuell legning og kjønnsidentitet skal erkjennes som en del av ens personlighet.
- I Norge feires mangfoldet og kjærligheten i flere byer med festivaler hvor alle får være akkurat den de vil være. Noen Prider er store og varer i mange dager, mens andre er mindre og varer kanskje kun en formiddag.
- I 2022 er det 50 år siden avkriminaliseringen av sex mellom menn i Norge. Det er også skeivt kulturår, og dette er en sentral del av årets pridemarkeringer.

PRIDE

Første gang: I år skal Hamarøy kommune for første gang markere Pride. Frivilligsentralen ved daglig leder, Nordis Tennes, koordinerer arrangementet. Hun mener det er på høy tid at også Hamarøy blir med.

Biblioteket inviterer til button-verksted

■ Juni er Pride-måneden. Onsdag 8. juni, og i én uke fremover, arrangerer Steigen bibliotek og Steigen Pride kreativt verksted.

Tekst og foto: Bjørn Anders Nymoen

Det er oppseiling til Pride i Steigen og årets program er større enn før. Fra onsdag 8. juni kan du få lage dine egne buttons på biblioteket.

Debatt og aktivitet

I år markeres Skeivt kulturår og Steigen bibliotek har lånt inn but-

tonsmaskin slik at du kan uttrykke din mening og dine farger.

– Jeg er glad for at biblioteket gjennom samarbeidet med Steigen Pride igjen kan være en arena for debatt og aktivitet. Det er det vi skal være, og jeg håper mange tar turen til biblioteket onsdag. Buttonmaskinen blir stående til neste onsdag, så det er muligheter også for dem som ikke har anledning denne onsdagen. Til bruk i buttons legger biblioteket naturligvis til rette for gjenbruk av farger, bilder, ord og bokstaver fra gamle tidsskrift. Om du ønsker å bruke egne fotografier, klistremerker, glansbilder osv i din button, så ta det gjerne med. Buttons er 76 mm i diameter, sier Maria Almli ved Steigen bibliotek.

Ikke bare en button

Og prosessen innebærer mye mer enn bare å produsere en button, i følge initiativtakeren.

– Du trenger ikke være skeiv, lure på om du er det selv, eller ha veldig nære som er skeive for å delta på button-verksted. Bare ved å delta, kjenne på prosessen med å velge ditt uttrykk, kanskje slagord til din egen button, starter prosessen med å kjenne på eget ståsted, sier Almli.

Skjermdump: Steigen Bibliotek